

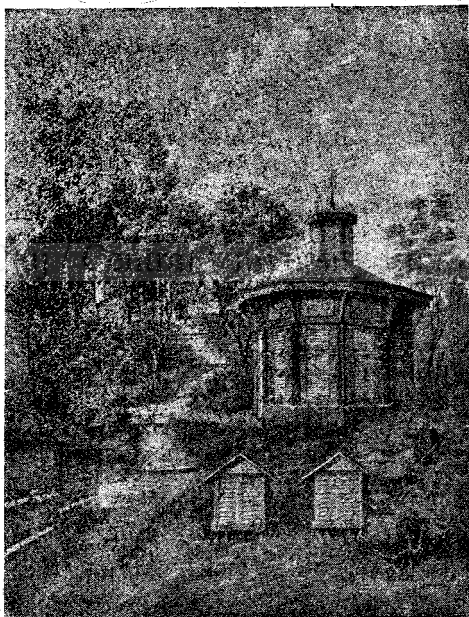
MÉHÉSZETI KÖZLÖNY

AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ-EGYESÜLET SZAKLAPJA

XXIX. évf.
6. szám ::

== FELELŐS SZERKESZTŐ: ==
DR. VÁNYOLÓS MIKLÓS

Kolozsvár
1914. Junius

Az egyesület méhtelege.

⌘ MEGJELENIK MINDEN HÓ ELEJÉN ⌘

Előfizetési ár: egy évre 4 K, félévre 2 K. Az erdélyi részli méhésztársaság tagjai a tagsági díjért kapják. Tagsági díj rendes tagok részéről évi 4 K. A lap szellemi részét érdeklő közlemények a szerkesztő nevére: Kolozsvár, Deák Ferenc-u. 2. küldendők.

Hirdetés díja: Egyszeri hirdetésnél egész oldal (187 négyszögcentiméter) 20 K, féloldal 10 K, negyedoldal 5 K. Egyesületi tagoknak és féléves hirdetőknél 10%-kal, egész éves hirdetőknél 15%-kal olcsóbb. A hirdetési díjak előre beküldendők az egyesület pénztárába. Apróhirdetés szavankint 5 fillér. -- Reklamációk, hirdetésekre vonatkozó megkeresések dr. Balázs Ferenc főtitkárhoz, Kolozsvár, Mészáros-utca 3. sz., a pénzküldemények Zsögön Rácz Mihály egyll. pénztárnokhoz: Kolozsvár Bocskay-tér intézendők. -- Cikkeink átvétele csak a forrás („Méhészeti Közlöny”) tüzetes megjelölésével van megengedve. -- A kéziratokat nem adja vissza a szerkesztőség.

Lapunk szenzációs kedvezményei!!

Nem kimélve a rendkívül nagy anyagi áldozatot, sikerült szerződéses viszonyt létesítenünk a 20 év óta fennálló, népszerű és az egész országban elterjedt „Háztartás“ Magyar asszonyok Lapja kiadóhivatalával, melynek értelmében lapunk minden olvasója a „Háztartás“-t évi 12 korona előfizetési ár helyett 10 koronaért, félévi 6 korona előfizetési ár helyett 5 koronaért, negyedévi 3 korona előfizetési ár helyett 2 kgr. 50 fillérért kapja. — Külön kedvezményét mindazon olvasóink, akik legalább félévre fizetnek elő a „Háztartás“-ra, minden ráfizetés nélkül, ingyen és bérmentve megkapják a „Háztartás Könyvtára“ most megjelent husz kötetét. A „Háztartás“ mindent felölel, ami az asszonyt érdekeli Divat, Kézimunka, Hasznos tudnivalók, Gyermekszoba, Kertészet, Egészség, Szépség, Falusi major stb. rovatai megfigyelésre méltó ezernyi tanácsokkal szolgálnak. Konyha rovata pedig rendkívül sok kipróbált ételreceptet tartalmaz. A Kürthy Emilné szerkesztésében kiváló gonddal szerkesztett dustartalmu illusztrált folyóirat havonta háromszor jelenik meg. Ingyenes mutatványszámot kívánatra készséggel küld a „Háztartás“ kiadóhivatala, Budapest, II., Margit-körút 5/B. Az előfizetések lapunk kiadóhivatalába: Kolozsvár, Mészáros-u. 3. küldendők.

„Budapesti Miniatur Fényképészeti Vállalat“ kolozsvári fiókjával a „Méhészeti Közlöny“ kiadóhivatala a következő egyezséget kötötte:

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Minden egyesületi tag igényt tarthat bármily beküldött kis fénykép után is egy életnagyságu fényképnagyításra, csupán a diszes papirkeretért (gravírozott passe-partout) és a retouchálásért kell 6 koronát fizetni. Ebből az összegből 1 K 50 fillér postabélyegekből a nagyitani kívánt képpel együtt az egylet főtitkárához (Dr. Balázs Ferenc Mészáros-utca 3. sz. Kolozsvár) küldendő. A kész nagyítás 4 K 50 fillér utánvétellel fog a nevezett cégtől megküldetni. A kép nagysága 55/68 cm és a beérkezéstől számított 21 nap alatt elkészül.

Mézpergetőim több kiállításon ki lettek tűntetve, bámulatós olcsóságuk mellett a legjobbak, legerősebbek és a legtartósabbak, a miről kezességet vállalok. Mézszűrő, méztartó bádogokat, mindennemű méhészeti eszközöket raktáron tartok s a legjutányosabb áron készítik, ugyszintén legjobb fajta gyümölcszedőket is. :- Pontos kiszolgálás!

SAJLER GÉZA bádogos, Kolozsvár, Erzsébet-út.

Hogy fizet legjobban a méhészet?

Ugy, ha kaptár és eszközszükségletein-
ket, ugyszintén a többi méhészeti kel-
lékeket a szigorúan szolid, jóhírnevű
és már 29 év óta fennálló

Kühne Ferenc utóda

első magyar kereskedelmi méhtelepénél
Budapest, I., Attila-u. 99, szerezzük be.

Gazdagon illusztrált és sok újdonságot tartalmazó, az 1914.
évre szóló főárjegyzéke méhészeti utmutatóval együtt
szívesen ingyen és bérmentve küldetik. ■ ■

Hutter Gerő utóda

első hazai gőz és villanyerőre berendezett mülépgyára
Kolozsvár. Jókai-utca 7. szám alatt.

Ajánlja a többszörösen arany-,
ezüst-, bonzérémmel és diszokle-
vével kitüntetett és valódi tiszta
méhviaszból készült, legkittünőbb
minőségű, soha meg nem nyuló
mülépeit bármily nagymennyi-
ségben és adott méret szerinti
nagyságban. Különként: Sárga
viaszból 5 kor. Fehér viaszból
6 kor. 50 fill. Késpénzért vá-
sárol, vagy kész müléppel be-
cserél tiszta valódi méhviasztot.

Tisztelettel: **Hutter Gerő**
utóda mülépgyáros. ■

Alondoni 1910. évi
nemzetközi kiállí-
táson aranyérem.

A bpesti 1910. évi
55. méhésztán-
dorgyülés kiállí-
táson bronzérem.

A kolozsvári 1910. évi gazdasági kiállításon diszoklevél, a
kolozsvári 1912. évi országos méhészeti kiállításon aranyérem,
a kolozsvári 1910. évi gazdasági termény kiállításon aranyérem.

Reményik L. és Fiai utódai

Deák András és Társa vas-nagykereskedés Kolozsvár

Az Erdélyrészi Méhész-Egyesület ajánlatára a méhészethez legszükségesebb eszközöket, az alant felsorolt áron tartunk raktáron:

1 drb. keretfogó csiszolt	2.20
1 „ horonytisztító	—70
1 „ méhészkes	2.—
1 „ sejt fedelező kés	1.35
1 „ fenék tisztító	1.50
1 „ permetező	1.—
1 „ anyazárka	—55
1 „ herefogó	2.75
1 „ füstölőkészülék	3.95
1 „ méhész-sapka	1.90
1 pár méhész-keztyű	3.40
1 klg. mülép valódi sárgaviaszból		5.—
Fehér viaszból	6.50
1 5 klgmos postacsomag keretléc felszabdalva	3.80
1 m ² . Hannemann rács	6.50

Sürgőnycim:

Reményik utódai.

Telefonszám 84.

Az Erdélyrészi Méhész-Egyesület elnökségénél az alábbi méhészeti eszközök, felszerelések, továbbá mülép és könyvek rendelhetők meg: Háromsoros orsz. méretű kaptár ára tagoknak 10 korona. Négyesoros orsz. méretű kaptár ára tagoknak 13 korona. Nem egyesületi tagoknak 2 koronáért drágább. Mülép sárgaviaszból bármely méretű 1 klg, 5 korona. Mülép fehérviaszból bármely méretű 1 klg. 6.50 korona. Felszabdalt keretléc 5 kilogrammos postacsomagban 3 korona 60 fillér. „Erdély Méhészetének története című könyv ára 1 korona 20 fillér. „A méz ápológiája című könyv ára 1 korona 20 fillér. Pergetett méz 5 kilós bödönben 9 korona. — Készít az egyesület ezen kívül bármilyen rendszerű és nagyságú kaptárt előzetes megrendelésre megegyezés szerinti árban. A megrendelések dr. Balázs Ferenc főtitkárhoz Kolozsvár, Mészáros-utca 3. szám alá küldendők. — —

MÉHÉSZETI KÖZLÖNY

AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ-EGYESÜLET SZAKKÖZLÖNYE.

== FELELŐS SZERKESZTŐ DR. VÁNYOLÓS MIKLÓS. ==

KOLOZSVÁR, 1914. JUNIUS-HÓ.

XXIX. ÉVFOLYAM. 6. SZÁM.

Egyesületi élet.

Egyesületünk választmánya folyó évi április hó 22-én ülést tartott az Erdélyi Gazdasági Egylet székházában. Jelen voltak: báró *Jósika* Gábor elnök, dr. *Zsögön* Béla igaz. alelnök, dr. *Balázs* Ferenc főtitkár, *Tasnády* Szeöcs Samu titkár, *Zsögön* Rácz Mihály pénztárnok, dr. *Ványolós* Miklós szerkesztő egyesületi tisztviselők, dr. *Bruckner* Antal, id. *Kicsid* Géza, *Török* Bálint, *Stief* Ottó választmányi tagok. Elnökölt báró *Jósika* Gábor, előadott dr. *Balázs* Ferenc, jegyzőkönyvet vezetett *Tasnády* Szeöcs Samu.

Előző ülés jegyzőkönyve felolvastatván, azt hitelesítették *Török* Bálint és *Stief* Ottó. Főtitkár bejelenti, hogy a miniszter két tanfolyam rendezését engedélyezte és kilátásba helyeztetett egy harmadik tanfolyam engedélyezése vasutasok részére. Örvendetes tudomásul szolgál.

Főtitkár örömmel jelenti, hogy egyesületünk 178 taggal szaporodott, ezek közül 169 vasutas, nem mulaszthatja el megemlíteni, hogy a vasutas új tagok belépése Kádár Elemér vasutas-tag kizárólagos érdeme és ezért örömmel ragadja meg az alkalmat neki köszönetet mondani s indítványozza, hogy a választmány neki jegyzőkönyvi köszönetet szavazzon. Választmány egyhangulag jegyzőkönyvi köszönetet szavaz Kádár Elemér tagtársnak az egyesületért tett önzetlen munkálkodásáért.

Főtitkár bejelenti, hogy a mézelő növények termelésére jövő évre a nádas terén olcsó helyet ígértek, ez évben a telepnek mézelő növénynyel való beültetését *Stief* Ottó tagtárs magára vállalta.

Főtitkár bejelenti, hogy az *Estilap* 20. számában »1000 pikáns könyv a népiskoláknak« címen Valló Árpád méhészvándortanító könyvéről minden kritikán aluli bírálatot mond és megtámadja Krenedits Ferenc miniszteri titkárt is. Az elnökség utána járt a dolognak, felvilágosított az *Estilapot* az ügy mibenállásáról, mely tudniillik félrevezetésen alapul. Választmány kimondja, hogy az *Estilap* cikkét helyteleníti és kijelenti, hogy botrányosnak csak az tarthatja a könyv szétosztását, ak ibotrányt akar.

Főtitkár bejelenti, hogy Prónai Albert méhészszakíró a svájci méhészetéről németből fordított könyvének kiadását kéri. Választmány az egyesület anyagi helyzetére való tekintettel a kérést nem teljesítheti, egyes cikkeket könyvéből azonban beleegyezésével közlönkben leközöli időnkint.

A magyar méhészek értékesítő szövetkezetébe való belépést egy üzletrész erejéig a választmány elhatározza.

Dr. Zsögön Béla alelnök a gazdasági bizottság nevében a telepen eszközölt javításokról, átalakításokról teszi meg jelentését.

Főtitkár bejelenti, hogy a miniszter felhívta az egyesületet, hogy a pozsonyi magyar, német, osztrák vándorgyűlésen és kiállításon vegyen részt. Választmány felhatalmazza az Elnökséget a további lépések megtételére.

Főtitkár indítványozza, hogy a vándorgyűlés megtartása egyelőre vétessek le a napirendről. Választmány elfogadja az indítványt.

Dr. Ványolós Miklós kéri a választmányt, hogy a telep megfigyelő állomásának vezetésével bizza meg őt, választmány az ajánlatot köszönettel fogadva, megbizza a megfigyelő állomás berendezésével és vezetésével.

A nagyméltóságu m. kir. földmivelésügyi miniszter ur által földmives kisgazdák részére telepünkön tartott tanfolyam hallgatóival a záróvizsga folyó évi május 23-án délután 4 óraker tartatott meg. Jelen voltak báró *Jósika Gábor* elnök, dr. *Zsögön Béla* ig.-alelnök, dr. *Balázs Ferenc* főtitkár, *Tasnády Szeőcs* Samu titkár, *Zsögön Rácz* Mihály pénztáros, dr. *Ványolós Miklós* szerkesztő, egyesületi tisztviselők, *Kremnitzky Aladár*né, *Kádár Elemér*né urnők, *Kádár Elemér*, *Némethy Ferenc*, ifj. *Tasnády Szeőcs* Samu. A tanfolyam vezetésével *Donáth Aladár* vándor tan. volt megbizva, aki eme feladatát dicséretes ügybuzgósággal oldotta meg, amennyiben az összes hallgatók a méhészeti tudnivalókban úgy az elméleti mint gyakorlati téren teljes jártasságot szereztek. A vizsga eredménye alapján a következők nyertek képesítést a méhészkedés megkezdésére:

Párován Péter tihói, *Imre Domokos* korondi, *Bruckner* Rezső tekei, *Herlitska* Venczel marosludasi, *Hollanda* Ferenc, *Fehér Mózes*, *Csorba* Mihály felsőcsernátoni, *Sándor* János mérai, *Nagy* János mérai, *Ujvári* Ferenc kalotadamosi, *Biró* Balázs, *Fülöp* Mihály enlaki, *Tusa* József, *Székelly Sepsi* Kálmán gyoroki, *Benke* József erzsébetvárosi, *Istvánfi* András, *Jakab* József kőrispataki és *Kohl* Ferenc kisnyulasi lakosok.

A vizsga végeztével Elnök ur őméltósága kijelenti, hogy

a hallottakból meggyőződött arról s hallgatók is bizony-
ságot tettek, hogy az itt eltöltött időt hasznosan használ-
ták fel s buzdítja őket, hogy hazamenvén, terjesszék min-
deafelé eme gazdasági ág felkarolását úgy az egyesek
anyagi helyzetének, mint a hazának felvirágoztatására.

Nem lesz érdektelen, ha itt közöljük azt a szívélyes
és meleg hálát tartalmazó beszédet, melyet Hollandia Fe-
renc a vizsga után a saját és társai nevében mondott:

Kedves Tanár Ur!

Nem mulaszthatom el, hogy aki minket az itt létünk
alatt oly hiven, oly lelkesülten, oly odaadással, olyan
önfeláldozással igyekezett tanítani és oktatni, hogy talán
ha lehetett volna, belénk is öntötte volna a tudományát,
meg ne emlékezzem pár szóval!

Ugy látszik, hogy Isten, ha teremtett méhet, terem-
tett hozzá hasonló embert is, akit van szerencsém üd-
vözölni a tekintetes Donáth Aladár tanár ur személyé-
ben, aki talán nem is annyira emberi, hanem a kis méhez
hasonló szorgalommal oktatott bennünket, fölöslegesnek
tartom, hogy azon kedves kis állatok mi létükről én
tartsak előadást, hanem csak annyit mondhatok, hogy
ezen rövid idő alatt szerzett ismereteimért hálás köszö-
netet mondok a kedves tanár úrnak, aki nem csak a
méhek ismertetésével, hanem önszorgalmával is, amelyet
a kolozsvári házsongárdi méhészetnél tartott tanfolyam-
ról minden tanhallgató büszkén hurcolhat széjjel és büsz-
kén elmondhatja ki-ki községében, hogy látott nem csak
méhészetet, hanem látott olyan embert, aki a közjóért,
népünk fejlődéséért s hazánk virágzásáért nem restell
fáradni, hanem igenis önfeláldozással képes dolgozni.

Kivánom tehát, hogy a mi kedves tanár urunkat,
Donáth Aladár ur személyében az Isten éltesse számta-
lan éveken keresztül, hogy nemes oktatásaival világosít-
son fel sok ifjat és öreget, szorgalmas és fáradhatatlan
munkásságának ezer meg ezer ember lehessen szemtanuja.
Kivánom továbbá, hogy azon magvak, melyeket nemes
lelkével, jó tehetségével elhintett, ne találjon bennünk
rideg talajt, hanem igenis ezer meg ezer virággal s számta-
lan gyümölcscsel jelentkezzék, hogy az évek hosszú so-
rán mi is olyan fáradhatatlan példát adhassunk a mi
embertársainknak, mint a mi kedves jó tanár urunk. Él-
jen sokáig, azt kívánjuk mindnyájan. Éljen!

Tanfolyam a vasutasok részére.

Örömmel értesítjük vasutas tagtársainkat, hogy a föld-
mívelésügyi miniszter ur Ónagyméltósága egyesületünk

telepén a vasuti alkalmazottak részére július 6—23-ig és augusztus 10—27-ig vasuti alkalmazottak részére két tanfolyamot engedélyezett. A felvételt a földmivvelésügyi minisztérium a beérkezett folyamodók közül az igazgatósággal és üzletvezetőséggel egyetértően eszközli.

Tekintettel arra, hogy mintegy 200 folyamodvány érkezett be, ez alkalommal mindenki nem hívható be. Akik nem kaptak most behívást, csak legyenek türelemmel, mert sorrendben azok is be fognak hivattni.

Az egyesület elnöksége.

A méhek rajzása.

(Folytatás és vége.)

Amint az induló elhangzott, nekiesnek a méhek a méznek, teleszivják magukat utravalóval s egymáson keresztül-kasul szaladva igyekeznek a röplyuk felé s úgy omlik ki a méh, hogy azt hinnők, egy sem marad a kaptárban s ahogy az anya is elhagyta a kast s a rajhoz csatlakozott, párthivei utánna, mintegy felhő s ezzel az első raj befejeződött.

Néha azonban megtörténik, hogy a röplyukban megjelent anya, mintha mást gondolt volna, visszafordul a kaptárba, ezt a méhek azonnal észreveszik s a kiindulás azonnal csillapulni kezd s nemsokára egészen megszűnik s a már kiröpült méhek, ha nem találják anyjukat, elébb egyenként, majd tömegestől repülnek vissza a kaptárba s aznap nem isszokott kirajozni.

Ha azonban az anya egyszer szárnyra kapott, többé vissza nem tér s nem is találna a kaptárra, mert felindulásában nem tájolt.

Ha tehát az anya kiröpülése után kezd a raj nyugtalankodni, a méhek elszélednek és visszazállongnak, jeléül, hogy az anyjukat nem találják. Ekkor biztosra vehetjük, hogy az anya a szabadban hullott el és ha hamarjában nem volna feltalálható, az egész raj visszatér.

Ha azonban a röpködő méhek mindig sűrűbbödő tömegben maradnak s a megrajzott kas előtt huzamosabb ideig sem csoportosulnak a kivoult méhek, így biztosra vehetjük, hogy az anya a raj között van s egész nyugodtan utánna nézhetünk a befogásnak.

A rajok befogása.

A rajbefogás lannyiféle, a hány helyre szállnak a méhek. Ha például rajzás alkalmával az anya leesik a

földre, úgy a raj is a földre száll az anyjához s ha korán észrevettük az anya leesését, akkor az anyát kevés bogárral a kaptárba tesszük s a kaptárt azon helyen hagyva, a méhek önként beszállnak a kaptárba, beszállás után állandó helyére visszük.

Ha pedig már mind a földre telepedtek a méhek, akkor egy kupkast borítunk föléjük, a méhek azután csendesen, rövid időn felmásznak a kasba.

Ha élőfa ágaira száll s onnan lecsüngőleg fűrt alakot képeznek, akkor egyszerűen belerázzuk a rajfogó kasba.

Ha vastag ágakra, vagy fatörzsre száll, akkor füsttel egy csomóba tereljük s lombból készült seprűvel a kasba fordítjuk.

Ha vastag ágak közé száll, akkor a kast fölébe alkalmazzuk úgy, hogy a kas alsó része a méhekhez érjen s gyenge füsttel zavarva őket, rövid időn mind felmásznak a rajfogóba.

Többször megtörténik, hogy már rég megszállott rajra talál a méhész, ennek a befolyása már több bajjal jár, mivel a lerázás vagy füstölés után is vissza igyekeznek szállani a megszokott helyre. Ebben az esetben igen ajánlatos fehér ürömmel jól bedörzsölni azon helyet, hol szállva voltak s az ürömöt is ott hagyni. Vagy ha üröm nincs kéznél, hidegvizzel való leöntözés is eltávolítja onnan a méheket.

Megtörténik sűrű rajzás alkalmával, hogy két raj összeszáll, ezeket is egy nagy kupkásba belefogjuk s a befogás után néhány perccel, ha már a méhek lerakodtak, egy nagy kiterített ponyvára, vagy lepedőre leütjük, a lepedő két ellenkező szegletére két üres kast állítunk, úgy, hogy a méhek felőli része egy kissé felemelve legyen, azután egy fával a méheket szétbolygatjuk, hogy az anyákat meglehessen találni s ha lehet bár egyet megfogjunk és anyakaltikába tegyünk.

Ha ez megtörtént, a méheket egyenlő arányban zöld lomb segítségével a két kas felé kell irányítani; ezek szépen elválnak s kétfelől a kasba húzódnak. Behuzódás után a kasok oldalán hallgatózunk s amelyekben lassu zugást közt rágcsálást hallunk, abban biztosan anya van.

A másikban az anyatlanságot meg-megújuló rágcsálás nélküli erős zugás jelzi; ebből a méhek ki is repülnek s a másikhoz szállnak át. Ehhez a lezárt anyát azonnal bebocsátjuk s lecsendesedésük után a kasokat egymástól eltávolítjuk.

Utórajok szétválasztása fölösleges, maguknak egy anyát biztosan választanak, a többit elűzik, vagy leölik, a raj fennmaradása biztosítva van.

A raj befogásának van egy igen könnyű módja. Ha nem akarjuk, hogy a levegőben gomolygó rajunk valahova megszálljon, a rajfogókast méhfüvel jól bedörzsöljük s néhány szálat a kas fonatai közé is behuzunk, ezután a kast felkötjük egy arra a célra elkészített rudra s a kast arra a helyre állítjuk fel, hol a méhek a leg-tömöttebber repülnek, ahogy észrevették, tömegesen vonulnak belé, többet nem keresgélnek s ugyyszólva fáradság nélkül el van fogva a raj.

Ha a raj kivonulását azonnal észrevesszük, csakis ezen befogási módot ajánlom a méhészeknek.

Miképen kell a rajokat a kaptárakba átteni.

Miután a keretes mükaptárak alakjuk és nehézkés voltuknál ogva nem alkalmasak arra, hogy direkt rajokat foghassanak beléjük, így a rajokat először olyan kasba kell fogni, amelyből az áttétel könnyen eszközölhető.

Erre legalkalmasabb egy olyan kupka, melynek alsó átmérője kisebb, mint a kaptár belső szélessége.

Az áttétel úgy történik, miután a rajfogó kasba beszállott a rajnak nagyobb része, óvatosan a rudról leveszük a kast s letesszük a földre, ha a méhestől nincs messze a raj, a keretes kaptárt oda visszük a befogott raj mellé s ferdén állítva, az ajtóját és ablakát le vesszük; most a kupkást felfordítva, kupjával a földre zökentjük, hogy a méhek egy csomóba omoljanak. Ezután hirtelen féloldalt fordítva, egy lökéssel bezuhintjuk a keretek közé s még egy-két zökentéssel ugyanezt ismételjük, azután az ablakokat, ajtót feltesszük s kész az áttétel; ha még a kasban maradt volna bogár, akkor a kaptár röplyukához tesszük, hogy azok is az anyához huzódhassanak.

Ha a raj távol szállott volna meg, úgy célszerűbb a rajt hozni a méheshez s itt tenni át a fentt említett módon.

Ezek voltak nagyjában azok, mit ez alkalommal elmondani kívántam, ha időm engedi, úgy legközelebb beszélni fogok az anyaméh párzásáról és a különféle peték lerakásáról.

Böloni István.

igazgató.

Eladó kiépitett keretek.

Eladok 400 drb. vegyes (here és munkás) építményű országos méretű keretet, drbját 30 fillérjével számítva. **Donáth Aladár.**

Hogyan kell a méhekkel bánni?

(Folytatás és vége.)

Azt is ugyancsak több évvel azelőtt Apátfalván figyeltem meg. Egy raj befogásnál az egyik kocsisunk segédkezett. Hiába huzta fel azonban szegény ember a méhészsapkát, burkolta be erősen a kezeit, a méhek mégis irtalmatlanul összeszurkálták. Igen, mert a nagy melegben istálló, illetve lószagot árasztott szét. Nem hiába mondja Neiszer György, hogy a méhek kezelése közben testünk teljesen tiszta, szagtalan legyen. Tehát még izzadtan sem szabad a méhesbe menni. Az emberi test savanykás, izzadt szaga is bőszi a méheket. Ebben a tekintetben a legheylesebb szükség esetén többször is a kezünket és az arcunkat a kezelés előtt hideg, tiszta vízzel lemosni. A méhek kezelésénél nyugodt, csendes, biztos bánásmódot kell kifejteni, nem szabad türelmetlenkedni, idegeskedni, ide-oda kapkodni, a méhlokokat megzörgetni, ide-oda taszigálni. Egy-egy méhszurás bizony nem a világ, még abba nem hal bele az ember. Eleinte biz az egy kissé csiklandós, szó sincs róla, de azután hozzáedződik később az ember teste. »Man mus stichfest sein« mondja nagyon helyesen Neiszer György. Méhészkedésem első éveiben őszintén szólva, csak egy pár 100 lépésről mertem nézni a kivonuló rajt. Most már azonban méhészsapka és keztyű nélkül fogom be a rajt. Csupán a kabát két ujját és a nadrág 2 szarát kötözöm be zsineggel, de azt is csak azért, hogy a méhek alá ne bujhasanak; mert az ilyen helyre kavalyodott és megszoruló méhecske okvetlen megszurja az embert. A magam részéről a méhesben szivarozni szoktam. A pipát nem látom alkalmasnak, mert az vajmi gyakran lesiklik a száráról. Hogy a huzamosabb szivarfüst el ne széditse a méhészt, illetve nikotinmérgezést ne kapjon, nagyon helyes kezelés közben több ízben egy-egy pohár friss vizet inni.

Nemdohányzók részére pedig ott vannak a különféle automata, nagyon elmésen megszerkesztett füstölő készülékek. A szivarfüstre különben azt állítja Gerstung hírneves türingiai méhészt, hogy az olyan füst, amit befelé szíva, a szánkba jeresztünk szabadon, az bőszi a méheket; csak az a szivarfüst fékezi meg szerinte a méheket, amit kifelé irányítva, a szánkából fujunk közzéjük. Arról az egyről azonban még nyomatékosan hangsúlyozom, ne feledkezzünk meg, akár raj-befogásról, akár más egyéb műveletről van szó, ha nagy a forróság, arcunkat-kezünket többször lemosni friss, tiszta, hideg vízzel. Mint már megemlítettem, nem vagyok barátja most már sem a méhészt-

sapkának, sem a gummi-keztüknek. A méhész-sapkát, kivált a szorosan az arc elé húzódót, azért nem szeretem, mert izzad alatta az ember és a látást is rontja, megnehezíti. A gummi-keztüket pedig azért nem szeretem, mert az is nehézkessé teszi szerintem a kezelést. Lehetnek ugyan egyes esetek, mikor valamely méhész a dohányzást végkép nem bírja, hivatása pedig nem engedi meg, hogy dagadt arccal járjon, esetleg oly gyenge természetű, hogy már egy méhszurás is heves rosszulletet idéz elő nála, az ilyeneknek ajánlom a 4 szegletű, kürtőalakú, nem szorosan az arc elé simuló, de a vállra ereszkedő, sokkal tágabb újabb divatu méhész-sapkát. Ezzel legalább minden esetre azt éri el a méhész, tágabb lévén, a szellőzés szabadabb, tehát nem izzad úgy alatta, mint a régi divatúval. Azonban, akárhogy vesszük is a dolgot, a méhész-sapka és a keztü egyedül csak a méhészek félénkségének a méhszurástól köszönheti a feltalálását.

Végül megemlítem, bár szorosan véve nem tartozik ezen tárgyhöz, az anyaméhek félénkségét. Ezt nagyon szépen kifejtette pár évvel ezelőtt Ludvig Ede békésgyerlai tanító, hazánk egyik neves méhése a Binder Iván lapjában, a Méhészeti Lapokban. Ebben a tekintetben a legnagyobb részben igaza is van Ludvignak! Őva intek minden méhészt, hogy első rajt adott, avagy meganyásított méhtörzset 24—28 napig helyéből ki ne mozdítson, avagy benne ez idő alatt másképp bábráljon. A rajban is, egyes esetben, hiába első raj, nagyon félénk az anya és könnyen megszökik, ha kiméletlenül, ügyetlenül van vele bánva a befogásnál, amint arról keservesen meggyőződtem Bellényben és Tállyán laktomban. Még azt is megteszi némely raj, hogy a befogás után 24 órával szökik meg. Ez Tállyán laktomban történt meg velem. 1911. évben bő lévén a rajzás, egy rajt olyan szalmakasba fogtam be szorultságomban, amiben azon télen az egér tanyázott. Hiába hevert és szellőzött az illető kas hónapokig a méhesemben, az egérrágás nyomából ugyszólván szabad szemmel nem is lehetett semmit észrevenni. Mindebből mi a tanulság? A méhlek tisztaságát illetőleg a legnagyobb szigorúsággal, pedantériával járjon el minden méhész. Megemlítem még azt is, hogy a rajbefogáshoz ajánlott mézes víz mindig friss, aznapi legyen, amikor a raj kijött!

Mindezek alapján a következő vasigazság állapítható meg: »A földön nincsen semmi olyan, bár jó, avagy rossz legyen az, a maga idejére meghozza minden a maga gyümölcsét!« Az erőszak, a durva, ügyetlen kezelés mindenütt úgy az embereknél, mint az állatoknál, tehát a méheknél is mindig kiváltja a maga vészes-káros következményeit.

Prónay Albert.

Juniusi teendők.

Pörgetés, rajzás, anyaujtás.

Virággal jákes most a falu és a határ, a tájon mindenütt édes illatár. A fehér akácon zsongó méhsereg! Hol volna a méhész, ki most kesereg?

Csak ott, ahol nem vették figyelembe azon intelmünket, hogy a gyenge családokat főhordásig etetni kell. Az ország nagyobb részében junius a főhordás, rajzás és pörgetés dereka. Gyönyörrel nézi a méhész, hogy szemmeláthatólag telnek a sejtek. Nálam egyes családok 1911-ben 5—6 kg-ot is gyarapodtak egy-egy napon. Állítsunk mérlegre egy pár kaptárt! Főmézézők: az akác, hárs és a takarmányfélék. Az akác május végén vagy junius elején szokott virágozni. Mivel pedig már említettem, hogy a főhordással általában összeesik a rajzás és (megjegyzendő azonban, hogy rosszul telet és gyöngge családok főhordás után rajzanak, ha rajzanak!) most a méhész minden igyekezete a méhlegelő kihasználására és a pörgetésre irányuljon!

1. A pörgetés.

Az ország nagyobb részében junius a főhordás, rajzás és pörgetés dereka. Gyönyörrel nézi a méhész, hogy szemmeláthatólag telnek a sejtek. Nálam egyes családok 1911-ben 5—6 kilogrammot is gyarapodtak egy-egy napon. Állítsunk mérlegre egy pár kaptárt! Főmézézők: az akác, hárs és takarmányfélék. Az akác május végén vagy junius elején szokott virágozni. Mivel pedig már említettem, hogy a főhordással általában összeesik a rajzás és (megjegyzendő azonban, hogy rosszul telet és gyöngge családok főhordás után rajoznak, ha rajoznak!) most a méhész minden igyekezete a méhlegelő kihasználására és a pörgetésre irányuljon.

Legyen azonban tekintettel arra, hogy a családokat ki ne zsarolja. Csak a kaptár méz kamrájából pörgessen. A fészkek maradjon érintetlen. Szolgáljon intelmül az elmult sok rossz esztendő azoknak, akik »egy rókáról két bőrt akartak lenyuzni«.

A pörgetéssel ugyan sem sietni, sem késni nem szabad. Ha sietünk, éretlen mézet kapunk, mely nem lesz piacos, törtfényű és erjedésre is hajlandó lehet. Ha nem igyekszünk, jó része a rajokkal megy és a többi mint igen megsűrűsödött, nehezebben is lesz pörgethető.

Tehát idejében pörgessünk!

A pörgetés idejét pedig nemcsak a méz lepecsételése, hanem a legelő milyensége határozza meg. Pl. ahol akác

a főmézelő, ott akácvirágzás végefelé, midőn a hátsó lépeket csak némileg is lefödni kezdték, aggodalom nélkül kipörgethetjük a belül levő 6—8 keretet, mert bizonyos, hogy azok már egészben vagy részben födve vannak, tehát a méz érett! A lefödetlen kereteket visszaadjuk. Ahol repce, ott repcevirágzás derekán is lehet kezdeni a pörgetést, mivel a repceméz leghamarább besűrűsödik és jegecesedik is.

A vegyes virágmézet, hangát, hársat, hajdinát stb. ezen mézélők elvirágzása után — a födetlen keretek mellőzésével — lehet pörgetni.

A pörgetés megkezdése előtt úgy a pörgetőt, mint az edényeket gondosan ki kell tisztogatni, nehogy a méz idegen ízt kapjon. Különösen óvjuk a rozsdás és vasedénytől, mert ezeket a mézben lévő hangyasav megtámadja (oldja) és barna színt, kesernyés ízt kap a méz.

Mielőtt a keretek elszedéséhez fognánk, gondoskodjunk elegendő kiépített vagy műlépes keretről, hogy nyomban a kiszedett keretek helyére rakhassuk. A méhestől távol és zárt helyiségben pörgessünk. A kipörgetett kereteket pedig vízzel gyöngén megpermetezve, estefelé rakjuk vissza, nehogy a méz illata rablásra ingerelje a méheket. Ha pedig nem rendelkezünk elegendő üres kerettel, csak részenként (egy-egy kaptárból) pörgessünk egyszerre és a legnagyobb óvatossággal, gyorsan rakjuk be s így tovább.

A pörgetés előtt a bepecsételt keretekről jó éles méhész késsel gondosan vágjuk le a lépfődelet, mert az életlen kés sok kárt teszen a lépekben és a sejt-közfalák összenyomása miatt a méz kipörgését is hiányossá teszi. Ha a méz igen sűrű, a kést koronként mártogassuk vízbe és minden metszés után jól huzogassuk a lépgyűjtő falához.

Mindaddig, amig egyik oldalon részben ki nem pörgött a méz, csak gyöngé hajtást adjunk, aztán fordítsuk meg a keretet; különben (főleg gyöngé lépeknél) a sejt-közfalat keresztültöri a méz sulya. A vén lépeket bátrabban pörgethetjük, csak mindig egyfajta lép kerüljön a pörgetőbe: mind vén, vagy mind fiatal!

Midőn a mézes bődönt a pörgető alá helyezzük, ritka szövésű szűrővel is lássuk el, hogy a léproncsalékot, esetleg kihulló szeget, cukros részeket stb. felfogja, mely hulladékok időnként eltávolítandók, hogy a méz átfolyhasson.

Ha a bődön megtelt, lazán lefödjük és állani hagyjuk 3—4 napig, mely után a feladott léproncsalékot és hig mézet lekanalazzuk és tiszta mézzel pótoljuk a hiányt. Ezen eljárást 3—4 naponként addig ismétljük, míg a méz sem roncsalékot, sem habot nem ad föl. Ekkor mond-

hatjuk, hogy a méz megtisztult és piacra vihető! Aki hamarokodva adja el, forró kásába haraphat. Kényesek a kereskedők. Ha nem lesz elég tiszta, vászonzacskón meg is kell szűrni. (A méz száraz, fagymentes helyen sokáig eltartható.)

A hig mézet este gyöngö családoknak osztjuk fel. Legfeljebb fél liternyit egynek!

2. A rajzás.

A pörgetést, illetőleg mézelszedést gyakran megszakítja a rajzás. Az előrajok rendszeren nagyobbak, békésebb természetűek és könnyebben, alacsonyabb helyeken (fák, bokrok, stb.) telepednek meg, sőt ha az anya szárnyai igen kopottak, gyakran földön is! (Nálam 1911-ben 5 kg. súlyu raj is volt) Nagy hőségben a rajok megszökésre is hajlandók. Legyen tehát kéznél a fecskendő és használjuk, ha igen magasan járnak.

Rendszerem lényege az, hogy a rajzás természeti szükség, ezért az előrajt minden családtól el kell fogadni; hadd kapjon természetes módon és maga választotta (és nem emberi tudálékossággal ráerőszakolt) anyát. Fődolog: hagyjuk a rajt nyugodtan megszállani. Aztán egy tiszta és könnyű kast vagy rajfogó ládát cukrosvízzel megpermetezvén, befogjuk és naphaladatig — úgy, hogy a nap süssön rá, mert kiszállhat — a fa alatt hagyjuk. Aztán kaptárba helyezük. A raj könnyebben megáll, ha rajfogásra mindig ugyanezen kast használják. Ha kasba akarjuk tenni, fogjuk abba és ne a rajfogóba. Fél óra múlva tegyük állandó helyére. Az utórajokkal is így járunk el, de ha nem akarjuk megtartani, mindig más — kirajzott — családhoz adjuk (nem a régi helyére!) és viszont. Erről következőleg bővebben.

3. Anyaujítás.

Ne halasszuk tovább az öreg anyák kicserélését. Nem mindig az öregség, hanem gyakran a hanyag petezés miatt is ki kell cserélni egyes anyákat. Legkönnyebb, legtermészetesebb és tegyük hozzá: legjobb eljárás az, ha a fiatal anyát utórajoktól szerezzük be. Rajbefogásnál 1—2 olyan anyát, melyet üzőbe vesznek, kifogunk, külön-külön kalitkába helyezük el és két maréknyi méhet kisebb kasba (sapka) ládikába zárván, a kalitkában levő anyát a nép közé függesztjük; a rajt pedig, mihielyt csak kevés méh szállong, a kijelölt helyre visszük. A ládikákat pedig a fa alatt hagyjuk. Visszajövet megnézzük, hol van több bogár s a kis népet szintén elvisszük és a méhesalodáktól jó távol helyezük el; nehogy a nagyobb tömegek zúgása

elvándorlásra készítse. A másik ládikát csak öste tesszük ugyanilyet helyre, melyhez a szállongó nép is csatlakozik. Következő nap reggelén az anyákat szabadon bocsátjuk. Megtermékenyülésüket, mely rendszeren 3—7 nap alatt bekövetkezik, figyelemmel kísérjük. Ha a népecske megállapodott, 10—14 nap múlva már petét, sőt fiasítást találunk a sejtekben, ami kétségtelen bizonyítéka a párzás megtörténtének.

Igaz, nem mindenik sikerül, de 10 népecskéből 6—7 megállapodik, ha némi fiasítást tartalmazó lépre tesszük. Maga az egész utóraj, így osztható el 3—4 családocskára s ha mindenüvé 2 anya jut, a királyválasztás is könnyebb és némi fiasítás beadása mellett rendszeren meg is állapodik. A páرزott anyákkal, a májusi teendők alatt leírt módon, cseréljük ki a hibás anyákat. Én így teszek szert fiatal anyákra.

Donáth Aladár.

A német, osztrák és magyar méhészek 59. vándorgyűlésének és kiállításának napirendje

Julius 25-én, szombaton: A vándorgyűlésre érkezők fogadtatása és elszállásolása. A bíráló bizottság értekezlete és működése a felsőbb leányiskola épületében. Este 8 óra-
kor: Ismerkedési estély a Ligeti kávéházban és vendéglőben, a vendégek üdvözlése.

Julius 26-án, vasárnap délelőtt 10 óra-
kor: A kiállítás ünnepélyes megnyitása, megtekintése, tanulmányozása a felsőbb leányiskola épületében.

Délután 1 óra-
kor: Kirándulás Pozsony környékére, méhesek megtekintése végett.

Julius 27-én, hétfőn reggel 7 órától 9 óráig: méhészkedési munkák végzése, magyar-
zó magyar és német előadással a felsőbb leányiskola kertjében. Délelőtt 9 óra-
kor: A vándorgyűlés megnyitása, hivatalos üdvözlések, a tárgyalások megkezdése a várme-
gyeház nagytermében. (A német értekezések a magyar értekezésekkel egyidejűleg, de a kis teremben tartatnak.)

Délután 2 óra-
kor: Társas ebéd, 4 óra-
kor: A Magyarországi Méhészeti Egyesületek Országos Szövetségének közgyűlése.

Pozsony város nevezetességeinek megtekintése. Ipar-
telepek és gyárak látogatása.

Julius 28-án, kedden reggel 7 órától 9 óráig: Gyakorlati méhészkedés magyar-
zó előadással magyar és német nyelven a felsőbb leányiskola kertjében. Délelőtt 9 óra-
kor: A vándorgyűlés tárgyalásainak folytatása a várme-
gyeház nagytermében.

Délután 3 órakor: Kirándulás a város vendégeiként a Vaskutacskához.

Julius 29-én, szerdán reggel 7 órától 9 óráig: Gyakorlati méhészkedés magyarázó előadással magyar és német nyelven a felsőbb leányiskola kertjében. Dél előtt 9 órakor: A vándorgyűlés tárgyalásainak folytatása és befejezése, a vándorgyűlés berekesztése a vármegyeház nagytermében. A bíráló bizottság jelentése és a díjak ünnepies kiosztása a felsőbb leányiskola kertjében.

Délután: Kirándulás Dévénybe; indulás a társas kiránduló utra Gödöllőre az állami méhészeti gazdaság tanulmányozása végett, vagy Gödöllőn, esetleg a Vág völgyén át a Tátrába.

Elszállásolás.

A helyi rendező bizottság gondoskodott arról, hogy a vándorgyűlésre és kiállításra Pozsonyba utazó méhészek részére a vendéglőkben, magánházakban egyes szobák és csoportos látogatók részére iskolákban olcsó éjjeli szállás legyen biztosítva. Kívánatos, hogy az eziránti igények mielőbb, de június 20-ig okvetlenül bejelentessenek, ki utazási kedvezményt óhajt, közölje azt, az utirányt és indulási vasuti vagy hajóállomás nevét június 20-áig.

Kirándulások.

A vándorgyűlés tartama alatt Pozsony környékére és a vándorgyűlés berekesztése után Gödöllőre és a Tátrába társas kirándulás lesz. Ezeknek a programmja később külön fog kiadatni úgy, hogy ezekben is mindenki részt vehet.

Bejelentések.

Minden bejelentés és tudakozódás a *német, osztrák és magyar méhészek 59-ik vándorgyűlésének irodájához Pozsonyba* (Duna-utca 26.) intézendő, amelynek főintézője: *Valló János* méhészeti szaktanár, azonnal kimerítő felvilágosítást fog adni.

A rendező bizottság által megállapítandó pénz-, tiszteletdíj és okleveleken kívül, a kiállítás díjazására eddig a következő díjak állanak rendelkezésre:

A) *Pénz- és tiszteletdíj.*

Báró Ghillányi Imre fővédnöki tiszteletdíja 1000 K. Osztrák cs. kir. földmivelésügyi miniszter egy tiszteletdíj. Bujanovics Sándor, az O. M. G. E. elnöke 100 K. Gróf Zselénszki Róbert, az O. M. G. E. alelnöke 100 K. Darányi Ignác, a Magyar Gazdaszövetség elnöke 100 K. Herceg Esterházy Miklós, Orsz. Kertészeti Együleti elnök 200 K. Gróf Pálffy Béla, a Pozsonymegyei Gazdasági

Egyesület elnöke 50 K. Dr. Baross Endre, a Borászati Lapok kiadó-tulajdonosa 50 K. Rotschadl Ferenc 10 K. Magyar Gazdaszövetség, két kiskazda jutalmazására 60 K. Pozsonymegyei Gazdasági Egylet 100 K. Magyar Mezőgazdák Szövetkezete 50 K. Gazdák Biztosító Szövetkezete 100 K. Pátia irodalmi R.-T. 100 K. Mútrágyát Értékesítő Szövetkezet 150 K. Galántai Méhészkör 20 K. Szilassy Zoltán egy aranyóra. Ritsche egy sajtó- és viaszfőző mülép. Böhm szerkesztő 10 darab szakkönyv. Osztrák Birodalmi Méhészegylet egy ezüst kehely.

B) Érmek.

Allami 5 arany-, 20 ezüst-, 40 bronzérem. Országos Magyar Méhészeti Egyesület 1 arany-, ezüst-, bronzérem. Országos Magyar Gazdasági Egylet 2 ezüst-, 5 bronzérem. Erdélyrészi Méhész Egyesület 2 ezüst-, 2 bronzérem. Osztrák Birodalmi Méhészegylet 6 ezüst-, 6 bronzérem. Szász-Anhalt és Thüringi Méhészeti főegylet 2 ezüstérem. Német Méhészeti Országos Központi Egylet Csehországban 2 ezüst-, 3 bronzérem.

A vándorgyűlésre és kiállításra kedvezményes vasuti jegy váltására jogosító igazolványok adatnak ki. Aki erre igényt tart, forduljon közvetlen a rendező bizottsághoz, Pozsony, Duna utca 26.

Kiállításra a bejelentési határidő június 10. Akik egyesületünk csoportjában való részvételre még nem jelentkeztek, ez alkalommal is kérjük, sziveskedjenek részvételüket az egyesület elnökségéhez egy levelező-lapon sürgősen bejelenteni, hogy az 5 kilós bődönt címére elküldhessük. Újból hangsúlyozzuk, hogy semmiféle díjat nem kell fizetni s a méznek az árát is megtérítjük, vagy aki óhajtja, kiállítás után visszaküldjük.

Ha valaki más egyebet is óhajt kiállítani, pl. viasz, mülép stb., a levelező-lapon ezt is jelezze.

*Az Erdélyrészi Méhész Egyesület
elnöksége.*

Irodalom.

— *Donáth Akadár könyve*, (Természetesség a méhészetben.) Midőn e sorok napvilágot látnak, egy új méhészeti szakmunka hagyja el a sajtót, hogy egy vérbeli méhésznek, hosszú évek során odaadó figyelemmel párosult buzgóságon szerzett tapasztalatait hordja széjjel a méhészkedő közönség tudásának gyarapítására. A könyv, mely 13 ívből, mintegy 60 szöveg közé nyomott

magyarázó képpel, csinos, tetszetős kiállításban megjelent, felőleli mindazokat a tudnivalókat, melyekre — a méheknek a *természetesség* határain belül való okszerű kezelése és haszonnal járó ápolása — minden méhésznek szüksége van. Főelőnye könnyen érthető stílusában van, de különösen azért ajánlhatjuk a méhészkedők figyelmébe, mert, e munka sok ósdi felfogással szakít s megvilágítja a helyes utat, melyet követni kell. Egész lelkiismerettel ajánljuk bárkinek, mert amit címe ígér, azt a szöveg meg is adja s tekintettel csekély árára, megvásárlója nem vallja kárát. — Kapható utánvét vagy az összeg előzetes beküldése mellett *Donáth Aladár* szaktanárnál Kolozsvárt, *Ferencz József*-ut 81. sz. Ára 3 korona.

63437—1914. XI.—3. szám.

Pályázati hirdetmény.

Az okszerű méhtenyésztés terjesztése céljából a vasuti alkalmazottak részére: Kaposváron és Szegeden július hó 6—23-ig terjedő időközben méhészeti tanfolyamokat fogok tartatni.

Minden tanfolyamra 20—20 hallgató vétetik fel s a résztvevők az államvasutak ottani nevelő- és tápintézeteiben díjtalanul lakást és ellátást kapnak.

A tanfolyamon az okszerű méhészet elméleti és gyakorlati ismeretein kívül a résztvevők a kaptárkészítést is tanulni fogják s a tanfolyam alatt készített kaptárokat és kisebb kezelési eszközöket a tanfolyam végeztével adományként magukkal vihetik.

A tanfolyamon résztvenni szándékozók felhivatnak, hogy egy koronás bélyeggel ellátott folyamodványukat a m. kir. földmivelésügyi miniszterhez legkésőbb f. évi június hó 15-ig nyújtsák be.

Budapest, 1914 május 15.

M. kir. földmivelésügyi miniszter.

63310—1914. XI.—3.

Pályázati hirdetmény

Az okszerű méhtenyésztés megtanulása és terjesztése céljából néptanítók részére a pápai, stúpnayfürdői és székelykereszturi állami tanítóképző intézeteknél folyó évi július hó 14-től július hó 31-ig terjedő időközben, 20—20 hallgató felvételével, egy-egy méhészeti tanfolyam fog tartatni.

A tanfolyam hallgatói az intézetek helyiségeiben ingyen elszállásolást és elhelyezést nyernek s ezen kívül arcképes igazolványuk alapján váltott fél harmadosztályú jegy ára a tanfolyam befejeztével megtérítetik.

A tanfolyamokon a kaptárkészítést is tanulni fogják s a résztvevők a sajátkezüleg készített kaptárokat és egyéb legszükségekebb kezelési eszközöket a tanfolyam végeztével adományképpen magukkal vihetik.

A tanfolyam hallgatói, a tanfolyam tartama alatt, az intézeti rend hatálya alatt állanak s ahhoz szorosan alkalmazkodni tartoznak.

A pályázni szándékozók felhivatnak, hogy egy koronás okmánybélyeggel ellátott folyamodványaikat — azon tanítóképző-intézet megnevezésével, hol a tanfolyamot végezni kívánják a m. kir. földművelésügyi miniszterhez címezve június hó 1-ig nyujtsák be.

Budapest, 1914 április 20.

M. kir. földművelésügyi miniszter.

Ócska, de jól használható kaptárokat, kasokat olcsón eladok. Donáth Aladár Kolozsvár, Ferencz József-ut 81.

Néhai Bacskay Sámuel ref. esperes hagyatékából alábbi címen a következő művek rendelhetők meg:

Útmutatás a vereczkei kettős kap-

tárnál való méhészkedésre 80 fill. helyett 60 fill.

A méhészek hibái 50 fill. helyett 40 fill.

Az ár postabélyegeken küldendő.

Bacskay Erzsébet Csap, (Ung vármegye).

Örömsugár villan gondos méhész arcán,
Megtalálta végre! Évek hosszú során
Mit oly epedve várt. Kísérleti nyomán
Előállítja már — jó méhviaszból ám! —
Szállítja is folyton a „**Ludwig-műlépet**”
Ritzman Lajos méhész. Kérjen árjegyzéket, melyet franko küld szét s abból

[*rendelje meg*

Méhészetbe vágó s az összes jó cikket

RITZMANN LAJOS

Ókér. (Bácska) Fő-utca 399. sz.